

Fastställt av FS 2026-05-08

Farsta 2026-04-08

Räddningshundförarutbildning, RHFU

Bakgrund

Räddningshundförarutbildning (RHFU) arrangeras och genomförs av Svenska Brukshundklubben (SBK) och omfattar utbildning av ekipaget – förare och hund – och avslutas med en slutövning. Resultatet ger underlag för fortsatt RN-träning och uttagning till NATIONELL SÖK OCH RÄDDNINGSSTYRKA, NUSAR/Länsstyrelsen.

RHFU omfattar nio dagars utbildning med teoretiska och praktiska inslag. Kursen bedrivs i internatform med tillgång till funktionella övningsområden.

Ekipagen ska delta i närmaste RHFU efter godkänt certifikatprov.

På RHFU deltar föraren med den certifierade räddningshunden. Extra medföljande hundar är inte tillåtet.

Syfte

Att vidareutbilda ekipaget för de uppgifter som ingår i uppdraget som hundförare hos NUSAR/Länsstyrelsen.

Att pröva och ge underlag för bedömning av om hundens och förarens förmåga är tillräcklig, och att ekipaget som helhet är lämpligt, för RN-träning och antagning till NUSAR/Länsstyrelsen.

SBK:s roll under RHFU är att planera och genomföra kursen, samt att utbilda och kontrollera deltagande ekipage. SBK tillhandahåller lärare/kursansvarig med goda hundkunskaper.

Mål

Att föraren efter avslutad RHFU är mycket väl förberedd för att delta i skarpa uppdrag hos NUSAR/Länsstyrelsen.

Att som hundförare kunna planera och genomföra sök med hund i rasområden, samt kunna bedöma de risker som finns i rasområden.

Cirka en månad efter genomförd RHFU ska ekipage med betyg godkänt genomföra en obligatorisk funktionskontroll.

Examination

Efter genomförd RHFU tilldelas ekipagen betygen Godkänd, Godkänd med förbehåll respektive Icke Godkänd i enlighet med Myndigheten för civilt försvars kriterier för RHFU. För betyg Godkänt krävs att ekipaget varit närvarande under hela kursen, genomfört praktiska prov/övningar med godkänt resultat samt uppvisat sådana förmågor och egenskaper att ekipaget är lämpligt som Räddningshundekipage hos NUSAR/Länsstyrelsen.

Underlag för betyg Godkänt med förbehåll

Det som kan ligga till grund för betyget Godkänt med förbehåll är exempelvis:

- Om hunden inte har en funktionell markering under större delen av veckan.
- Om föraren uppvisar fortlöpande brister i säkerhetstänk.
- Att föraren uppvisar bristande samarbetsförmåga.

Åtgärder som ska vidtas efter att ekipaget fått betyget Godkänt med förbehåll:

- Ekipaget ska skicka in en träningsplan till den av RHFU-instruktörerna som blir utsedd som ekipagets kontaktperson. När och hur detta ska ske kommer den utsedda instruktören och aktuellt ekipage överens om.
- Ekipaget ska inom cirka 6 månader, på den RN-helg som ligger närmast i tid, uppvisa status. Förbehållet kontrolleras av den utsedde kontaktpersonen. Om kontaktpersonen anser att förbehållet inte längre kvarstår kan ekipaget gå vidare och gå upp på kommande funktionskontroll. Om förbehållet kvarstår avskiljs ekipaget.

Underlag för betyget Icke Godkänd med avskiljning av ekipage

Om ekipaget uppvisar något av följande ska ekipaget kunna ges resultat Icke Godkänd med direkt avskiljning av ekipage:

- Oacceptabelt beteende hos hund.
- Att hunden inte klarar av distraktion av andra hundar vid upprepade tillfällen.
- Hunden gör utfall mot andra hundar.
- Hunden tillåter sig inte att rappelleras.
- Hunden accepterar inte visitation.

Åtgärder som skall vidtas efter att ekipage fått betyget icke Godkänt med avskiljning:

I det fall hunden bitit annan hund eller människa skall en anmälan om oacceptabelt beteende lämnas in. Anmälan finns på SKK's hemsida <https://www.skk.se/skk-funktionar/oacceptabelt-beteende/>

Beslut om resultat

RHFU-lärare tillsammans med utskottsledamöter för räddningshund fattar beslut gällande ekipage som ska ges betyget Godkänt med förbehåll/Icke Godkänd med avskiljning av ekipage

Förkunskapskrav

Deltagare i RHFU ska med betyget godkänd ha genomfört SBK certifikatprov räddningshund.

Personliga egenskaper som säkerhetstänk, stresstålighet, flexibilitet och god samarbetsförmåga är grundläggande krav. Både hund och förare ska i övrigt uppfylla grundkraven för räddningshundekipage hos NUSAR/Länsstyrelsen.

Efter genomgången RHFU ska hundföraren ha förvärvat:

Allmän kunskap om och förståelse för:

- Myndigheten för civilt försvars roll och arbete med nationella insatser.
- Länsstyrelsens roll och arbete med nationella insatser.
- Generella krav och mål för sök- och räddningsinsatser.
- Riktlinjer för deltagande i insats, samt vad en sådan insats kan komma att innebära för förare och hund.
- Övriga bestämmelser, lagar och förordningar som styr räddningsinsatser och efterforskning av försvunna personer nationellt.
- Krisreaktioner, krisstöd och bemästring.

Färdighet och förmåga att:

- Med hund genomföra taktiskt och effektivt sök i skiftande miljöer.
- Läsa och samarbeta med sin hund i skiftande sökuppgifter.
- Ta sig fram i rasmassor/miljö samt lyfta och hantera sin hund.
- Ha god fysisk förmåga i rimlig omfattning utifrån krav på medlemmar i NUSAR och ekipage hos Länsstyrelsen.
- Hantera och vårda sambandsutrustning, kommunikationsradio.
- Arbeta och fungera väl i ett team, ha god samarbetsförmåga och kunna ta initiativ.
- Ta och följa instruktioner, visa lojalitet mot ledare, grupp och uppgift.
- I övrigt uppvisa gott hundförarskap.

Värderingsförmåga och ansvarigt förhållningssätt till:

- Risker med nationella insatser för förare och hund.
- Grundläggande personlig säkerhet och hälsa samt förebyggande åtgärder.
- Kulturell medvetenhet vid arbete tillsammans med olika myndigheter vid nationella insatser.

Efter genomgången RHFU ska hunden visa:

- Mycket god förmåga att markera människa med intresse, säkerhet och uthållighet: öppen figurant, helt och delvis dold, djup och avståndsfigurant. Hunden ska även kunna jobba och markera i koppel.
- Mycket god förmåga att arbeta i olika miljöer, på skiftande underlag, i buller och mörker.
- God förmåga till sökarbete med olika slag av störning.
- God förmåga till sökarbete efter belastning och hantering (lyft, hissning/firning, transport etc.)

- Kontaktvillighet, hanterbarhet och social förmåga.
- Förmåga att tyst och lugnt avvakta under passivitet.
- Grundlydnad: platsliggning, fritt följ, dirigeringar i sökområde, inkallning etc.
- Omdöme, balanserat arbetssätt vid sök i riskfylld miljö.

Kursplan RHFU

Inledning och avslutning	Ca tid
Info, regler, presentation av deltagare och instruktörer, gruppfoto. Iordningställande av "hundrum". Låt eleverna gå en promenad så hundarna blir en grupp. Indelning av deltagare i grupper.	2 tim
<p>Personligt samtal hålls med alla förare vid kursstart. Lämna gärna ut frågorna i förväg, så eleverna hinner förbereda sig. Fråga vad hunden eller föraren behöver för stöd under kursen.</p> <p>En uppföljning hålls efter några dagar för att se om det finns problem, frågor samt för att ge feedback till föraren.</p> <p>Ett avslutande samtal hålls sista dagen där feedback ges och diplom, jetong delas ut.</p> <p><u>Förslag på frågor:</u> Vilka styrkor och svagheter har din hund? Vilka är dina starkaste/svagaste sidor som hundförare? Hur upplever du att ert samarbete fungerar? Vad tillför du som person en grupp under arbete? Hur skulle du uppleva om din hund skadas svårt/förolyckas eller måste lämnas kvar i text ett djupt schakt?</p>	2–3 tim

Praktiska övningar	
Kontrollövningar, genomförs i början av kursen: Hantering/lyft av hund, genomförs som på funktionskontroll, även tillsammans med "lastbilsflak" (övning där alla hundar samlas på en liten yta). Bär hund (förare och annan). Använd munkorg på hunden. Visitation av hunden. Genomförs som på funktionskontroll. Markeringskontroll. Koppelsök med markering	2 tim
Urval/markeringsövningar, Uthållighet/säkerhet i markering.	4 tim
Belasta hund och förare genom att låt dem krypa genom labyrint/burar och sedan genom rör. Avsluta med ett enkelt sök i rasmassorna och kontrollera markeringen hos hunden.	2 tim
Olika kortare övningar i skiftande miljö och underlag. Utmana och utveckla eleven, ex djupa på långt avstånd (kanske två våningsplan upp). Rör som leder vittring från lega till fyndplats. Långa skick i miljö där hunden inte ser föraren etc.	4 tim
Ett längre koppelsök (500–900 m) med möjlighet till vindmarkering. Titta på och diskutera markeringssäkerheten hos ekipaget.	3 tim

Doftbild, visa praktiskt med hjälp av rökpatroner med doft hur vittringen fördelas i olika sökövningar för att åskådliggöra detta.	1 tim
Rappellering	3 tim
Workshop koppelsök, bra och dåliga upplägg. Genomför korta koppelsök i olika miljöer med lite olika upplägg. Låt eleverna diskutera vilka upplägg som lämpar sig när.	1 tim
Övningsdag med olika scenarier, att få info, taktikupplägg, sökmetoder etc. genomförs i slutet av kursen.	8 tim
Konditionsprov och samarbetsövning under grundutbildning (och RN-helg)	3 tim

Presentationer: (finns hos SBK)	
Vinden , vad ska du taktiskt tänka på i sök. Hur påverkar vinden vittringen, eleven ska förstå vilka yttre faktorer som spelar in.	1 tim
Säkerhet i sök . Vilka faktorer påverkar och vad ska man tänka på. Vad innehåller en riskbedömning, hur gör man?	1 tim
Vilka risker finns för mig och min hund? Gör gärna grupparbeten utifrån bilder på olika miljöer. Frågor att ställa sig är: vad är farligt för mig och min hund? Träna taktiskt upplägg utifrån scenarier.	1 tim
Radio och samband , TTT (tänkt, tryck, tala). Låt eleverna träna sig att prata i radion.	1 tim
Vad motiverar hunden , vilka drivkrafter har hunden och hur skapar vi uthållighet i sök? Stegringsplaner och deras syften. Låt eleverna diskutera hur de tänker kring syftet med varje övning de gör?	2 tim
Doftbilder , om människans och hundens luktsinne, vad påverkar doften och hur tillämpar vi kunskapen i vårt arbete med hunden?	2 tim
Genomgång av funktionskontroll , regler och upplägg, tid för frågor, genomgång av RN-helger, vad förväntas?	2 tim
Erfarenheter från skarpa uppdrag , bjud in förare som kan berätta om insatser och uppdrag eller övningar de varit på.	2 tim
SKB:s organisation .	1 tim
SBK:s värdegrund och Spelregler , grupparbete om uppträder vi och vad är viktigt under kursen?	2 tim
Myndigheten för civilt försvars organisation, NUSAR och Länsstyrelsen. Bjud in från Myndigheten för civilt försvar/Länsstyrelsen att prata om vårt uppdrag.	8 tim
Krishantering, bjud in föreläsare.	3 tim
Friskvård, skadefri hund. Bjud in föreläsare.	2 tim

Upplägg och omfattning

Pedagogik och metodik

Utbildningen varvar teori och praktik.

Omfattning

Kursen omfattar nio dagars sammanhållen utbildning som internat inklusive övernattnig.

Litteratur

”Kurspärm” (USB-sticka) med relevant kursmaterial inklusive SBK:s kriterier för RHFU.

Avslutning

Prövning av ekipagets lämplighet görs under kursen. Diplom, jetong och tygmärke delas ut till alla deltagare som fullföljt kursen.

Efter avslutad RHFU med betyg Godkänt placeras ekipaget hos Myndighet. Det är behovet hos respektive Myndighet som styr var det aktuella ekipaget placeras. Ekipaget meddelas snarast var denna placering är. Om ekipaget får betyg Godkänt med förbehåll tilldelas ekipaget plats hos Myndighet enligt ovan när förbehållet har tagits bort enligt regler i detta dokument.

SBK dokumenterar och arkiverar kursresultat.